

اهمیت روانی حضور ناتو بعد از ۲۰۱۴ در افغانستان

صفر علی پیام



نیروی های خارجی در افغانستان در حالی به مأموریتش در این کشور پایان دادند، که نیرو های افغان هم به لحاظ هدیریتی و هم به لحاظ امکانات و تجهیزات، به گونه جدی با مشکل مواجه اند. کارشناسان امور افغانستان، به شمول خود خارجی ها و مقام های دولتی افغانستان بر توانایی و ظرفیت های قوای امنیتی کشور، هنوز تردید دارند. از آن جایی که جنگ افغانستان تنها جنگ در سطح ایدئولوژیک و دینی نیست و ابعاد گسترده منطقه ای و حتا جهانی دارد: پیروزی در آن کار ساده و آسانی نیست طالبان هنوز از روحیه و توان نظامی بالا برخوردار است و هزاران سرباز مسلح، حمایت تسلیحاتی و مالی برخی کشورهای بیرونی را با خود دارند. به خصوص در شرایط فعلی که گروه های افراطی و جنبش های خطرناک اسلامی، در خاورمیانه در حال قوت گرفتن است و برخی از این گروه ها مانند داعش که بخش وسیعی از خاک سوریه و عراق را در اختیار دارند: بر روحیه و مورال گروه های شورشی در افغانستان تأثیرات مثبت گذاشته اند. همزمان با اعلان خاتمه یافتن مأموریت رزمی ناتو، طالبان در اعلامیه ای که منتشر کردند، مدعی شدند که در جنگ با نیرو های خارجی پیروز گشته اند. ذبیح الله مجاهد، سخنگوی این گروه به رسانه ها گفت که: «ناتو به رهبری امریکا در جنگ افغانستان شکست خورده اند، زیرا در شرایطی که هنوز جنگ جریان دارد، آن ها این کشور را ترک می کنند، بی آن که کدام سندی مبنی بر پایان جنگ میان ما و آن ها، امضا شده باشند.» آن ها همچنان مدعی شدند که، تعداد اندکی از این

سرمقاله میلاد نبی اکرم؛ تولد مهر و محبت

محمد رضا هویدا

تولد حضرت نبی اکرم برای جامعه انسانی یک نقطه عطف بود. حضرت محمد(ص) پیامبر اسلام برای جامعه انسانی ارزش هایی را به ارمان آورد که پیش از آن انسانیت در انتظار آن بود. دینی که حضرت محمد(ص) پایه گذار آن بود، فراتر از هر چیزی نگاه انسان را به انسانیت و جهان تغییر داد. جهانی که در آن انسانیت ارزش پیدا کرد. تفاوت ها از بین رفت. بردگی به سوی نابودی سوق داده شد، در کرامت و انسانیت هیچ فرقی بین ارباب و بنده گذاشته نشد، شاه و گدا در مقام عبودیت در پیشگاه خداوند یکی هستند. پیامبر خود اسوه عدالت، تقوا و فضیلت بود. هر انسانی که به سیره پیامبر اکرم بنگرد، به ناچار اعتراف خواهد کرد که او در تقوا و پرهیزگاری برترین انسان روی زمین است. هر کسی که اورا قی از تاریخ را در مورد حضرت محمد(ص) بخواند در خواهد یافت که او منبع فضیلت است. انسانیت با تولد حضرت نبی اکرم راهی را پیدا نمود که هدایت و راستی و درستی را به همراه داشت. انسانیت با تولد حضرت محمد و دین او از بدبختی و رذالت نجات یافت. میلیاردها انسان از زمان بعثت نبی اکرم(ص) به دین اسلام ایمان آورده اند.

میلیون ها انسان در این راه جان خود را از دست داده اند. میلیون ها انسان تلاش کرده اند که دین مبین اسلام را گسترش دهند. همه اینها یک راه رفته اند، راه نجات انسان و راه هدایت انسان به سوی روشنی و خوشبختی. دین مبین اسلام در طول تاریخ بشر را به سوی صلح و سعادت و فضیلت هدایت کرده است. همین دین بوده که در آغازین روزهای حیات خود، اسرای دشمن را به شرط اینکه به مسلمانان خواندن و نوشتن یاد بدهد، آزاد کرد. همین دین بوده که ریشه تبعیض و تعصب را خشکاند. در همین دین است که تاکید می کند که «هر کسی که ذره ای تعصب داشته باشد، هرگز بوی بهشت را استشمام نخواهد کرد.» جامعه آموزشی مسلمان ها، در حالی جشن میلاد نبی اکرم(ص) را می گیرند که کشورهای اسلامی غرق در جنگ و جدال هستند. اکثر حاکمانی که بر کشورهای اسلامی حکومت می کنند، افراد فاسدی هستند که قدرت را برای خود می خواهند و نه برای مردم و خدمت به مردم. بیشترین حاکمان مستبد را در کشورهای اسلامی شاهد هستیم. حاکمانی که حکومت را به میراث می گذارند و یک خانواده برای قرن ها بر مردم حکومت می کنند. جشن میلاد نبی اکرم(ص) می بایست فرصتی برای مسلمانان باشد که باری به سیره عملی آن حضرت نگاه کنند و به گفته های او و به قرآن و دستورات دین مبین اسلام دوباره ببینند. چگونه دین مبین اسلام و حضرت محمد(ص) مسلمانان را به رفع و دفع اختلاف میان شان فراخوانده است.

نکته جالب این است که کمتر کشوری در کشورهای اسلامی را می توان یافت که خود را مرید و منقاد و متدین به دین اسلام نداند و در عین حال شاهد هستییم که در میان کشورهای اسلامی فقر، بدبختی، فساد اداری، جنگ و استثمار انسانها رواج دارد. در حالی که دین مبین اسلام مسلمانان را به فراگیری دانش و آموختن و آموختنند فرا می خواند، اما کشورهای مسلمان از کشورهایی هستند که بیشترین مصارف شان را بوجه نظامی تشکیل می دهند. ده هزار مسلمان در یک سال به خاطر اختلافات و جنگ های داخلی میان مسلمانان کشته می شوند. بیشترین کشته ها و زخمی ها به دست خود مسلمانان علیه خود مسلمانان انجام می شود. میلاد نبی اکرم(ص) فرصت بسیار مناسبی است که بتوانیم به منابع دینی مراجعه کنیم. بتوانیم ترویج وحدت و اخوت کنیم. بتوانیم فراتر از کسانانی که ما را به سوی اختلاف و تشمت می خوانند به برادری و تساوی و عدالت فکر کنیم. ما باید این فرصت را تبدیل به عمل کنیم و واقعا در فضای برادری و به دور از تعصب و تبعیض و نفرت زندگی کنیم.

هر ها از نظر نظامی و ملکی افغان: متأسفانه طالبان هنوز در کشور حضور دارند. حضور فصالح و گسترده طالبان در مناطق مختلف افغانستان به این معنا است که: این جنگ آن گونه که کارل روگی، رییس سابق مأموریت پولیس اتحادیه اروپا در افغانستان گفته است: تا سال ها ادامه خواهند داشت و همچنان از مردم و نیرو های امنیتی این کشور قربانی خواهند گرفت. اما جای خوشبختی این است که هم کارشناسان افغان و هم رهبران نظامی ناتو، مانند کارل روگی که سال ها با طالبان درگیر بوده اند: معتقد اند که، پایان جنگ به نفع دولت افغانستان خواهد بود و این کشور را نمی توان با عراق مقایسه کرد. ولی تا پیروزی راه دشواری در پیش رو است و هزینه سنگین لازم دارد. در شرایط فعلی که، جنگ همچنان ادامه دارد، حضور هرچند اندک ناتو که تنها به مشوره دهی و تعلیم نیرو های افغان می پردازند، از جهات مختلف جایز اهمیت و سرنوشت ساز است. اول این که، حضور این نیرو ها، هشداری به کشور هایی خواهند

بود که از طالبان به صورت پنهانی حمایت می کنند. ادامه حضور ناتو در این کشور به این معنا است که، کشورهای غربی افغانستان را در کام تروریزم رها نخواهند کرد و در هر شرایطی از دولت این کشور حمایت خواهند کرد. برای نابودی گروه های افراطی و بنیاد گرا مضموم خواهند بود. با گذشت زمان، کشور های که از افراط گرایی حمایت می کنند، مجبور خواهند شد که در سیاست ها و استراتژی های شان تجدید نظر کنند و کم کم وارد مذاکره با دولت شوند و بر سوء تفاهم ها و بی اعتمادی های موجود نقطه پایان بگذارند.

دوم، ادامه حضور ناتو بر ناامیدی طالبان و روحیه سربازان افغان تأثیر خواهد گذاشت. غربی ها هر قدر مضموم تر وجدی تر عمل کنند، به همان میزان طالبان را نا امید خواهند کرد، از طرفی حضور هرچند نمادین ناتو در کنار نیرو های افغان، روحیه و اعتماد به نفس آن ها را افزایش می دهند. در حال حاضر بخش اعظم جنگ های طالبان و دولت، جنبش روانی است. حمله طالبان بر تأسیسات و مراکز نظامی و مناطق غیر نظامی، بیاعتمادی نا عادلانه برای آن متصور است. منتسکبوا، اما در نوشته هایش وی بر این عقیده است که همان گونه که فردی قصد حمله بر فرد دیگر را دارد و فرد مورد حمله قسار گرفته برای نجات جان خود مجبور است متوسل به کشتن فرد حمله کننده شود، دولت ها نیز در موقع عمل

جنگ و نظام بین الملل

روح الله هاشمی

از طرفین مخاصمه درصدد تحمیل نقطه نظرهای سیاسی خویش بر دیگری است. معطوف به چنین تعریفی، تشکیلات، جهت داری و هدف داری، عنصر سادی و عنصر معنوی از مولفه ها و عناصر حقوق بین الملل در جنگ است. تشکیلات یعنی وجود کشورهای که در یک رابطه خصمانه علیه یکدیگر قرار گرفته اند و برای تحمیل اهداف و منافع خاصی به قهر و زور عریان متوسل شده اند. از این رو لازمه جنگ در چارچوب حقوقی بین الملل، کشورهایایی است که برای پوشش به اهداف ملی خویش از راه غیر دیپلماتیک کار می گیرد. هدفاداری نیز به این معنی است که منافع کشوری خویش را در گرو جنگ دانستند و الزامات و صدمات ناشی از جنگ را نیز پذیرفته است. هرچنگی خسارات و عوارضی دارد که به تناسب توانایی های فیزیکی و تجهیزات جنگی برای کشورهای درگیر متنازع به بار می آید. در عنصر مادی، اعمال قدرت نظامی و توسل به ارتش و نیروهای مسلح برای راه اندازی جنگ عنوان می شود. عنصر معنوی نشان از اراده کشور آغازکننده جنگ است که پیش از اقدام عملی به حمله به صورت التیاموم و اختطار جدی، اعلام می شود. نتیجه این که جنگ در نظام حقوقی بین الملل نیز همچون سایر حوزه ها از اصالت تیوریک حقیقی برخوردار است. این امر ناشی از خسارات و پیامدهای ناگوار جنگ است. به بیان

این گفته واقع گرایان هنوز در مورد محیط بین الملل صادق است که محیط بین الملل یک محیط انارشیک است. در محیط انارشیک هیچ ضابطه مافوق به مثابه آنچه در درون کشورها وجود دارد، ملاحظه نمی شود. از سوی دیگر نیز نظام حقوقی در سطح کلان و بین المللی آن از توسعه یافتگی زیادی برخوردار نیست، از این رو توسل به زور عریان و جنگ از استراتژی هایی است که در نظام بین الملل همواره به کار رفته است. هرچند به باور اندیشمندان، رشد و گسترش تکنولوژی به ویژه رشد اقتصادی نوعی رابطه معکوس با اتکا و توسل به جنگ در جوامع بشری دارد و کشورها را به میزان زیادی وا می دارد تا جنگ را به عنوان یک راه حل کنار بگذارند: اما با این وجود، توسل کشورها برای تأمین منافع و اهداف ملی خود به قهر یک امر رایج به شمار می رود. به رغم این که جنگ به عنوان یکی از ابزارهای تحقق اهداف ملی به کار می رود، اما به دلیل مصائب ناشی از آن و پیامدهای درازمدت و غیر قابل اجتناب، انسانها همواره برای جلوگیری از آن تلاش کرده اند و از این رو مفهوم جنگ عادلانه یا جنگ برای عدالت در برابر جنگ نامشروع عرض اندام کرد. نظریه جنگ عادلانه یا جنگ برای عدالت در واقع امر، نوعی تیوری مذهبی برای محدود کردن وعدم گسترش جنگ است و برای اولین بار شخصی به نام سبسترون آن را در توجیه برخی از جنگ ها با پشتوانه اهداف ملی به کار برد. گروسوس نیز تنها زمانی جنگ را مشروع می دانست که در پاسخ به نوعی بی عدالتی و در جهت رفع خشونت باشد. در جهان معاصر زان ژاک روسو، بر خلاف آن چه هابز و نیچه معتقد است، جنگ را طاعون بشر می داند و تاکید دارد که جنگ در فرهنگ مردمی در روابط بین الملل هیچ جایگاهی ندارد و تنها کشورها است که از آن به عنوان ابزاری در خدمت اهداف خود استفاده می کند. وی در دادن یک جنگ را به هیچ بهایی نمی پذیرد و نفس جنگ را اگرچه با شعار عادلانه باشد، محکوم کرده و

در جنگ ها برای آدم ها بر جای می ماند. شاید این امر تنها وجه مشترک تمامی اندیشه ها و دیدگاه ها در مورد این پدیده باشد. جنگ در تاریخ افغانستان سابقه طولانی دارد و از این منظر آثار و نتایج ناگوارتری بر نسل این سرزمین گذاشته است. در این نوشته، به بررسی جنگ از دیدگاه روابط بین الملل می پردازیم، سپس در پایان، به پیامدهای بین المللی جنگ های داخلی افغانستان پرداخته می شود و نظامی است. آن چه مهم است، تأثیر سوء و پیامدهای ناگوار است که



روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش دردی و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

تجاوز آمیز دیگران ملزم اند از خود و حیات شهروندان خود دفاع نماید. وی اظهار می دارد همان گونه که فرد حمله کننده اختیار جان خویش را دارد و پس از اراده خود آن را به خطر می اندازد، فرد مدافع نیز اختیار جان خود را دارد و نمی خواهد آن را با مرگ مواجه سازد. کشور ها نیز از چنین اختیاراتی برخوردارند و محقق به دفاع از خود می باشند. او از این هم فراتر رفته جنگ را برای کشورهایی که از توانایی و امکانات کمتری برخوردار است، لازمی تر و قابل دفاع تر می داند و ادعان می دارد که این کشورها به علت نداشتن قدرت زیاد، با تهدیدات دایمی مواجه هستند، حق دفاع برای آنان غیر قابل اغماض است. در یک تعریف حقوق بین الملل جنگ به عنوان یک ابزار سیاسی به مجموعه عملیات و اقدامات قهر آمیز مسلحانه ای گفته می شود که در چارچوب متناسبات کشورها اعم از دو یا چند کشور روی می دهد و موجب اجرای قواعد خاصی در کل متناسبات آنها با یکدیگر و همچنین با مشورهای ثالث می شود. (مسائل استراتژی در زمان معاصر) از این جهت حد اقل یکی



صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکااتورست: خالق علی زاده
دبیران: حسن زاده، محمد صالحی، علی اصغر زاهدی، مصطفی، مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۲۷

افغانستان The Daily Afghanistan
Outlook AFGHANISTAN
The Leading English Language Newspaper